

De levensverzekering

Wat kan een notaris nou vertellen over de levensverzekering? Nou best wel wat



In de notariële praktijk worden (kruislings afgesloten) levensverzekeringen vaak verpand aan de bank die de woning financiert. Ingeval van overlijden zal de uitkering aan de begunstigde dan feitelijk toekomen aan de bank ter aflossing van de hypothecaire schuld.

Dat vindt dan plaats op basis van een door de begunstigde verleende volmacht aan de bank om de uitkering van de maatschappij rechtstreeks aan de bank over te maken. Ook komt het veelvuldig voor dat de bank zich door de verzekeringnemer laat aanwijzen als directe begunstigde.

Om de uitkering zonder heffing van erfbelasting te laten plaatsvinden, dient de polis van de verzekering op de juiste wijze te worden opgemaakt. Kortgezegd komt het erop neer dat de verzekeringnemer niet dezelfde persoon mag zijn als degene wiens leven is verzekerd. Ook mag het 'verzekerd lijf' niet hebben bijgedragen aan de betaling van premies van de verzekeringspolis. Als dat wel (op grond van de polis of feitelijke betalingen) het geval is geweest, dan wordt de uitkering geacht tot de nalatenschap te behoren en is er (mogelijk) erfbelasting over verschuldigd. In een samenlevingscontract of huwelijkse voorwaarden wordt daar aandacht aan besteed door te bepalen dat premies van levensverzekeringen niet tot de kosten van de huishouding behoren. Indien u een lopende levensverzekering heeft, dan kan het wenselijk zijn op deze voorwaarden te controleren.

In mijn adviespraktijk breng ik de levensverzekering regelmatig onder de aandacht. Het is namelijk ook mogelijk en vaak wenselijk om een levensverzekering af te sluiten teneinde een echtgeno(o)t(e) of levenspartner verzorgd achter te laten.

Door een overlijden komt er nogal eens financiële druk te staan op de langstlevende. De kosten van levensonderhoud en de maandelijkse lasten gaan gewoon door. Als een kostwinner komt te overlijden, of indien een huishouding op twee inkomens is afgestemd, dan zou

een uitkering uit een levensverzekering voor wat financiële rust kunnen zorgen. Met de uitkering zouden bijvoorbeeld (hypothecaire) schulden afgelost kunnen worden, waaronder begrepen de eventueel verschuldigde erf- en/of inkomstenbelasting.

De waarde van een nalatenschap zit in veel gevallen vast in de overwaarde van de woning of de onderneming. Het liquide hebben of maken van middelen zou wel eens problematisch kunnen zijn. Bedenk daarbij dat een langstlevende ouder in geval van een wettelijke verdeling ook de erfbelasting van de kinderen dient 'voor te schieten'.

Ook zouden ondernemers die een samenwerking hebben, bijvoorbeeld middels een vennootschap onder firma of gezamenlijk aandeelhouderschap in een B.V., een levensverzekering op elkaars leven kunnen afsluiten om een uitkoop van erfgenamen mogelijk te maken (compagnonsverzekering). Sowieso adviseer ik daarbij om in een overeenkomst de gevolgen van overlijden goed te regelen en als alternatief of aanvullend een betalingsregeling overeen te komen als de langstlevende ondernemer de erfgenamen dient uit te kopen.

Het afsluiten van een levensverzekering is tegenwoordig goedkoper dan u wellicht denkt. De concurrentie op deze markt is groot. Daarbij geldt uiteraard dat de maatschappijen (strengere) criteria zullen hanteren om te bepalen of zij het risico willen verzekeren. Leeftijd en gezondheid spelen daarbij mede een rol alsook de hoogte van het te verzekeren bedrag. Het loont om daar eens onderzoek naar te (laten) verrichten.

Een combinatie van een levensverzekering met een goed testament en/of huwelijkse voorwaarden dan wel een samenwerkingsovereenkomst kunnen veel financiële problemen als gevolg van een overlijden voorkomen. Voor deskundig advies houd ik mij natuurlijk aanbevolen. ■

Roland van Mourik Notaris bij Hekkelman Advocaten en Notarissen N.V.